Eduskunta
Ympäristövaliokunta

Lausunto

24.05.2021

Asia: VNS 3/2021 vp
Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022-2025

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja lausuu seuraavaa:

Yleistä

Valtioneuvoston selonteossa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022-2025 linjataan kattavasti jäljellä olevan hallituskauden ja hieman sen ylikin ulottuvan kauden talouspolitiikan tilanteesta. Monista tähän vaikuttavista asioista päätettiin äskettäisessä valtioneuvoston puoliväliriihessä.

Taloudessamme tällä aikavälillä korostuvat koronakriisistä toipuminen, talouskasvu ja työllisyysasteen nosto. On tärkeää, että suomalaiset yritykset pääsevät mukaan ennustettuun kansainväliseen kasvuun. Kotimaisen omistamisen ja yrittämisen edellytysten vahvistaminen sekä myönteisen investointiympäristön luominen ovat tässä keskeisellä sijalla.

MTK pitää keskeisenä sitä, että tasapainoinen aluekehitys, ihmisten ja yritysten oikeidenmukainen kohtelu vihreässä siirtymässä sekä kansallisen kilpailukyvyn vahvistaminen sisältyvät Suomen talouspolitiikan linjauksiin.

Eräs keskeisimmistä työllisyys-, kasvu- ja ilmastotavoitteisiin liittyvä asia on metsäbiotaloutemme kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen sekä sitä tukevan politiikan edistäminen. Metsäteollisuutemme uus- ja korvausinvestointien edistäminen, metsänhoitotöiden kannustimien vahvistaminen sekä panostukset tutkimukseen ja kehittämiseen luovat edellytyksiä taloutemme kasvulle. Myös toimiva digi- ja liikenneinfrastruktuurin koko maassa palvelee biotalousalan ja koko taloutemme kasvua.

Talouskasvumme edellytyksiin kuuluvat vahvasti osaaminen sekä korkealla tasolla oleva tutkimus- ja kehittämistoiminta. MTK tukee hallituksen tavoitetta nostaa Suomen tutkimus- ja kehittämismenot 4 prosenttiin BKT:sta. Uusiutuviin luonnonvaroihin

perustuvien toimialojen tutkimukseen ja kehitykseen panostaminen palvelee myös ilmastonmuutoksen vastaista taistelua. Alan TKI ja koulutusjärjestelmä tarvitsevat selkeän ja konkreettisen tiekartan.

MTK tukee myös hallituksen tavoitteita työperäisen maahanmuuton lisäämisestä. Myös työlupaprosessien helpottaminen sekä työvoimapalvelujen kehittäminen ovat välttämättömiä maaseudun yritysten kehittymisen ja kasvun kannalta. MTK kehottaa hallitusta etsimään myös keinoja harvaan asuttujen alueiden työvoimapulaan liittyen sekä edistämään työntekijöiden jatkuvaa oppimista mm. ammatillisen koulutuksen kautta.

Erityisiä huomioita

MTK kiinnittää erityistä huomiota hallituksen puoliväliriihessä tekemään päätökseen 370 milj. euron pysyvistä uudelleenkohdennuksista vuodesta 2023 lukien.

Ympäristöministeriön hallinnonalalle päätettyjä leikkauksia kohdennetaan 5 milj. euroa. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla kohdentuu 35 miljoonan euron leikkaukset. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle menoleikkauksia kohdennetaan peräti 110 miljoonaa euroa.

MTK pitää tärkeänä sitä, että sovitut leikkaukset eivät saa vaarantaa uuden, vuonna 2023 toimeenpantavan maatalouspolitiikan kunnianhimoisten tavoitteiden toteutumista. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan budjettiin sisältyy lukuisa pieniä alan kehittämiseen liittyviä momentteja. MTK kantaa huolta siitä, että mikäli leikkaukset kohdistettaisiin pieniin kehittämismomentteihin, voisi tästä aiheutua merkittäviä ongelmia.

Ympäristöministeriön hallinnonalan osalta MTK on tyytyväinen Itämeren ja vesien suojelutoimien jatkamisesta. Erityisen merkittävää on vuonna 2019 aloitetun Saaristomeri-ohjelman jatkorahoituksen turvaaminen. Ohjelmalla tähdätään Saaristomeren valuma-alueen hajakuormituksen vähentämiseen.

MTK vaatii, että tällä ei vaaranneta tieverkoston kunnossapito- ja kehittämistoimia. Varsinkin alemman asteen tiestö on jo siinä kunnossa, että se vaarantaa vakavasti Suomelle elintärkeän biotalouden toiminnan edellytyksiä.

Ulkoasiainhallinnon osalta MTK kiinnittää huomiota siihen, että Suomen viennin edellytysten lisäämiseksi koronaviruspandemian myötä muuttuneessa globaalitaloudessa ja kiristyneessä kansainvälisessä kilpailussa edustustoverkkoa vahvistetaan 20 Team Finland -asiantuntijalla v. 2021—2023. MTK pitää tärkeänä, että tätä asiantuntijaresurssia käytetään myös suomalaisen ruokaviennin edistämiseen.

Kunnioittavasti,

Simo Tiainen

Johtaja
Maa - ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry